

ARKKITEHTUURA OY

Архитектурные и строительные услуги
в Финляндии и России

www.arkkitehtuura.fi

VS-Group OY

СТРОИТЕЛЬСТВО ДОМОВ В ФИНЛЯНДИИ

Ипотека – 5% годовых

Большой выбор участков и проектов

Инженер +358 45 784 50205 (на финском)
Маркетинг +358 400 623 803 (на русском)
Факс +358 13 827 217
info@uunikeskus.fi www.vs-group.fi

БОЧКИ ДЛЯ КУПАНИЯ ИЗ СУПЕР ПРОЧНОГО ПЛАСТИКА НА ЛЮБУЮ ПОГОДУ!

Легкие • Прочные • Легки в обслуживании • Теплоизолированные
Для террас или просто на участок.

Много различных вариантов и сопутствующих товаров!

ICESTOP

WWW.ICESTOP.FI

Tel. +358 2 4886 486 • Fax +358 2 4870 268
e-mail: info@icestop.fi

ORIMA®

**КОГДА ВСЕ
РЕШАЕТ
БЕЗОПАСНОСТЬ**

СЕРТИФИКАТ
БЕЗОПАСНОСТИ

- водосточные системы
- пристенные и кровельные лестницы
- снеголовители
- кровельные мостики
- фасадные кассеты

**Производство и консультации:
ORIMA-TUOTE OY**

Kankaantie 6, FIN-16300 ORIMATTILA
Тел. +358-3-872 1006 Факс +358-3-872 1010

www.orima.ru

Venäjä elää yhtä aikaa useammalla vuosisadalla

Nuori tutkija Juhana Urmas luonnehtii Venäjää sanoilla, jotka Natalia Narotšnikskaja, duuman ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja, on joskus lausunut. CEMAT:n vuotuisjuhlassa tämä tyylikäs tutkija saapui ja esitteli itsensä. Nyt palasimme uudestaan hänen luokseen: Urmas on erikoistunut siirtymätalouksien talous- ja sosiaalisiin historiaan. Hänen kiinnostuksensa Venäjää kohtaan perustuu jo varhaiseen kohtaamiseen venäjän kielen ja kulttuurin kanssa Suomalais-venäläisessä koulussa.

Venäjän maantieteellinen läheisyys ja kuitenkin mittavat kulttuurierot lisäävät kiehtovuutta. Nykyään häntä kiinnostavat globaalien kehityksen kannalta merkittävät kansainvälinen kauppa ja kansainväliset suhteet. Urmas työskentelee tutkimus- ja projektitehtävissä Helsingin kauppakorkeakoulun Kansainvälisten markkinoiden tutkimuskeskuksessa. Hän on valtiotieteiden maisteri. Pro gradu-tutkielmassaan hän selvitti Suomen ja Neuvostoliiton välistä maakaasuputkiprojektia, Suomen ja Neuvostoliiton välistä kaupankäyntiä sekä energia- ja taloudellisesti poliittisia suhteita.

Juhana Urmas pitää Venäjä alueellista kehitystä ja kaupunki-maaseutusuhdetta erityisen mielenkiintoisina teemoina. "Aihe on myös erityisen tärkeä tasapainoisen yhteiskunnallisen kehityksen kannalta. Venäjä on pinta-alaltaan todellinen jättiläinen. Merkittävä osa Venäjästä on kuitenkin pilossa, kun yleisesti kansainvälinen huomio kiinnittyy suuriin ja rikkaisiin kaupunkeihin – lähinnä Moskovaan ja Pietariin".

Alueellinen polarisaatio

Urmas kertoo havainnoistaan, miten suurkaupunkien ja maaseudun välillä vallitsevat huomattavat erot: "Kuten on sanottu, Venäjä vaikuttaa elävän yhtä aikaa useammalla vuosisadalla. Syrjäisellä maaseudulla aika vaikuttaa pysähtyneen muuttaman sadan vuoden päähän menneisyyteen, toisaalta pääkaupungin kiihkeä meno on tiukasti ajanhermolla. Maaseudun pikkukaupungit ja syrjäseudut uhkaavat jäädä kehityksen kyydistä, mikä on omiaan ruokkimaan yhteiskunnallista tyytymättömyyttä".

1990-luvun vaikeuksien jälkeen Venäjästä tuli 2000-luvulla vauras. Tämä elintason nousu ei jakautunut tasaisesti. Yhteiskunta on polarisoitunut, "rikkaat alueet rikastuvat yhä enemmän, kun köyhien on vaikea pärjätä. — Venäjällä vallitsee tietynlainen alueellinen polarisaatio. On merkittävä, että Moskova on maailman kalleimpia kaupunkeja samalla, kun keskimääräinen palkka maassa on vain noin 600 dollaria

Nuori tutkija Juhana Urmas

kuukaudessa. Tavallisella väestöllä ei ole varaa elää Moskovassa, etenkin asumiskustannusten noustessa. Myös syrjäiset seudut voivat olla varakkaita, mikäli siellä sijaitsee tuottoisaa teollisuutta.

Neuvostoliitossa valta oli vain nimellisesti kansalla, vaikka todellisuudessa puolue-eliitti piti voimakoneiston avulla kansalaiset nuhteissa. Neuvostoliiton hajottua tapahtui suunnaton sosiaalinen muutos. Neuvostoliitossa sosiaaliturva oli länsimaisilla standardeilla vaatimaton, mutta "uuden järjestyksen myötä se vähäkin poistui. — Uusi järjestys merkitsi köyhyyden jatkumista – eliittiä lukuun ottamatta; se pystyi järjestämään hyvän toimeentulon itselleen vaivattomasti valta-asemaansa hyödyntäen".

Köyhyyttä ja sekasortoa

Urmaksen kuva Venäjästä 1990-luvulla on ankea: täynnä köyhyyttä, sekasortoa. "Keskiluokan tai kansalaisyhteiskunnan rakentaminen 1990-luvun kriisioloissa oli mahdotonta. Suurella osalla kansalaisista perustoimentulo oli epävarmuuden peitossa, kun valtio ei suoriutunut palkkojen ja eläkkeiden maksusta". Venäläisten elintaso on kohentunut 2000-luvulla, mutta tulojako on polarisoitunut. Venäjä voidaan lukea moderniksi teollisuusyhteiskunnaksi länsimaisin standardein, mutta toisaalta se on hyvin omalaatuinen yhteiskunta, johon eivät länsimaiset standardit sovellu. Urmas kertoo pohtineena vuonna 2005, kun hän asui Venäjällä, ettei ainakaan länsimaista keskiluokkaa ole maassa havaittavissa.

Venäjä on kulutusyhteiskunta. Suuri kysymys on kuitenkin siinä, pääseekö venäläinen keskiluokka osaksi kulutuksesta. Urmas kuvailee 1990-luvun kriisiolosuhteita siten, ettei tällöin ollut käytännössä mahdollisuutta panostaa kansalaisyhteiskunnan rakentamiseen. Tuo sekasortoinen kausi antoi oikeutuksen tietynlaiselle poikkeustilalle,

jossa kansalaisyhteiskunnan rakentaminen ei kohonnut prioriteetiksi. Venäjän talouden kohentuminen ja vaurastuminen 2000-luvulla loi edellytyksiä kansalaisten oikeuksien epäkohtiin puuttumiseen. Ongelmat ovat kuitenkin yhä suuria: "Huolimatta vaurastumisesta ja olojen vakiintumisesta kansalaisyhteiskunta ei kuitenkaan ole juuri kehittynyt". Juhana Urmas pohtii, miten taloustaantuma ja kasvava työttömyys vaikuttavat kansalaisten yhteiskunnallisen kritiikin määrään ja yhteiskunnallisen murroksen syntyyn. Hän ei ole vakuuttunut, että kansalaiset järjestäytyisivät tyytymättömyyden tähden.

Energianviennistä riippuvainen talous?

Neuvostoliitossa ihmiset selvisivät verkostojensa avulla. "Verkostat täydensivät toimeentuloa ja kohensivat elintasoa. Sukulaisuus- ja ystäväverkostot helpottivat arkea". Sittemmin kapitalismin siirtyminen tarkoitti tietyn kollektiivisuuden vähentymistä ja individualismin nousua – omaisuudella oli omistajansa. Urmas kysyy, miten verkostojärjestelmä sopii markkinajärjestelmään. Markkinataloutena Venäjä kuitenkin osallistuu kansainväliseen kansakäytännön ja kaupankäyntiin. Venäjällä kansainvälisen liiketoiminnan säännöt poikkeavat yhä eurooppalaisista käytännöistä. "Onko kyse korruptiosta, ja mikä sen suhde on verkostokulttuuriin?"

Verkostojärjestelmä on pitkälti kulttuurinen rakenne, joka kehittyi paikkaamaan – länsimaaisesta näkökulmasta katsoen – yhteiskunnan ja talouden puutteita. "Uskon, että verkostat ja markkinoinnin perustuva liiketoiminta kehittyvät vuorovaikutuksessa. Paljon on kuitenkin kiinni siitä, miten Venäjä integroituu maailmantalouden kehitykseen. Mikäli Venäjä sopeutuu kansainvälisen kaupan käytäntöihin, sen paikalliset tavat altistuvat muutospainelle".

Venäjän talouden ja yhteiskunnallisen kehityksen kannalta merkittäviä tekijöitä ovat sen mittavat öljy- ja kaasuvarat ja modernien yhteiskuntien energiariippuvuus. Energia on välttämättömyys yhteiskunnan toimivuuden kannalta. Energiavarat ovat Venäjälle arvokas resurssi. Juhana Urmas kysyy, "mikä eteen, mikäli energiakauppa häiriintyy? Viimeaikaista talouskriisiä seurannut öljyn maailmanmarkkinahinnan lasku on pienentänyt myös Venäjän energiakaupasta saamia tuloja. — Venäjän tulevaisuuden kannalta on olennaista kohdistaa energiaviennistä saamiensa varojen talouden ja yhteiskunnan kehitykseen".

Uhkaako riippuvuus energiavien-

nistä Venäjää? Pitkällä aikavälillä Venäjää saattaa uhata tuodittautuminen öljy- ja kaasurahvirtaan. Tällöin "taloutta ja yhteiskuntaa unohtetaan uudistaa tulevien haasteiden edessä. Venäjän olisikin hyvä harkita taloutensa monipuolistamista. Venäjän kannattaisi panostaa innovaatioteollisuuteen. Tällä hetkellä kannustimet panostaa innovaatiotalouteen eivät ole kansantalouden tasolla merkittävät".

Talouskriisissä on myös mahdollisuus

"Tehottomia ja toimimattomia taloudellisia-kaupallisia rakenteita poistuu. Venäjän taloudellisen yhteiskunnallisen kehityksen kannalta merkityksellistä on se, miten Venäjä tulevaisuudessa suhtautuu kansainväliseen toimintaympäristöön ja yhteisöön. Omaksuuko se neuvottelevamman asenteen suhteessa ulkovaltoihin? Sosiaalisen kehityksen kannalta oleellista on se, miten Venäjän hallinto pystyy tyydyttämään väestönsä tarpeet. Venäjällä tulisi panostaa sosiaaliturvan kehitykseen, ja turvata näin väestön elintasoa".

Venäjä on merkittävä pelaja kansainvälisessä poliittis-taloudellisessa yhteisössä. Erityisesti Suomessa tulee pysyä ajan hermolla Venäjän taloudellisen yhteiskunnallisen kehityksen suhteen. Venäjä Suomen naapurina on ehdottoman tärkeä kumppani kaupaa ja liiketoimintaa varten. Kansalaisten toimijoiden on etsittävä aktiivisesti uusia keinoja yhteyden kehittämiseksi. "Tästä hyötyvät molempien taloudet".

Urmas kokee tärkeäksi historiallisen näkökulman siirtymätalouksien tutkimuksessa, koska siirtymässä on kysymys juuri muutosprosessista jostakin vanhasta uuteen: "Tulevaisuus riippuu menneisyydestä. Taloudellisen yhteiskunnallisen kehityksen riippuvainen menneisyydestä – mennyt aika toimii rajoittavana ja toisaalta mahdollistavana uudelle vaiheelle. Usein tulos on kuitenkin enemmän kuin osiensa summa, sillä siirtymäprosessi ei tapahdu tyhjiössä".

Siirtymäkehityksen taustalta löytyy erilaisia pitkäaikaisia kulttuuris-yhteiskunnallisia kehityskulkuja. Nämä antavat leimansa muutokselle. Niiden havaitseminen vaatii kuitenkin herkkyyttä. Tunnistaminen auttaa muutoksessa pärjäämistä. Urmas on havainnut, että Venäjä vetää vahvasti omaa taloudellisen yhteiskunnallista linjaansa. "Venäjä haluaa kansainväliseen yhteyteen, mutta se ei halua tinkiä omista asemistaan".

Juha Molari

Olen varmaankin

kovalaisten jatkuva kiirehtiminen paikasta toiseen". Totuttamisen jälkeen paljastui, että ihmiset ovat värikkäitä ja yllätyksiä täynnä. Hän löysi kaiken harmauden takaa löytyi se, mistä saattoi kiinnostua eli ihmisistä ja tarinoista.

"Iso laivaa on hidasta kääntää" Moskovassa opiskellut Joni Lindfors tunnustaa, että Moskova-kokemuksen on muuttamassa häntä myös hieman kynnemämpi Venäjä

kohtaan. Kyse on siitä, että muutokset näkyvät yleensä hyvin vähän tosielämässä. "Iso laivaa on hidasta kääntää".

Jonotus kasvattaa Moskovassa asuvaa ihmistä hieman kärsivällisemmäksi. Joni on kotoisin Helsingistä, mutta Moskova on aivan eri planeetalta. "Moskova on todellinen megacity, jonne mahtuisi varmaankin kaksikymmentä Helsinginkiä. Moskovahan on yksi maailman suurimmista kaupungeista".

Pelkkokuvat haihtuivat Moskovassa

"Kulttuuri alkuun tarinoita Moskovon vaarallisuudesta olinkin varma, että kaupungissa olisi turvaton ja varmasti jokainen haluaisi vähintään ryöstää minut. Onneksi näin ei tosiaankaan ole, vaan järjeä käytännöllä vaaralliset tilanteet pysyvät olemattomina".

Joni Lindfors muistuttaa, että Moskovan kaupunki on tuki jo itsessään järjestetyn suuri, mutta sitä ympäröi lisäksi Moskovon alue, jossa asuu yli kuusi miljoonaa ihmistä.

Tuolla alueella on virheitä metsiä ja sympaattisia pikkukyliä. "Alueelta löytyvät myös moskovaalaisten loma-mökki eli datsat. Moskovon alueen hitaampi elämäntyyli ja rikas luonto, joka on varmasti yhtä kaunista kuin Suomessa, on hyvä pakopaikka suurkaupungin hälinästä".

Venäläiset opiskelevat yliopistossa päätoimisesti. He tuntevat myös omistautuvan enemmän pelkäänsä opiskelulle. Opettajista ei ole yhtä valoisia kokemuksia: "Opettajat taas tuntuivat välillä hyvinkin saamattomilta. Esimerkiksi kokeissa lunttaus tuntui olevan arkipäivää. Luennot vaihtelivat huippu mielenkiintoisista esityksistä tappavan tylsiin suoraan paperista luettuihin". Joni kertoo, että ongelmiin on havahduttu ja opintojen taso on nousemassa. Kokeen jälkeen pitää jo jäädä keskustelemaan opettajan kanssa, jotta lunttaus ei voisi kätkeä tietämättömyyttä.

Palvelukulttuurin puuttuminen

Venäjällä koettu suurin pettymys on ollut palvelukulttuurin "totaali-